

Vejle, d. 29. november 2006

Undervisningsministeriet
Afdelingen for erhvervsfaglige uddannelser
Vester Voldgade 123,
1552 København V.

Høringsvar vedr. høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsgrunduddannelse m.v. og lov om produktionsskoler

Under henvisning til undervisningsministeriets skrivelse af 13. november 2006 vedr. høring over ovennævnte lovforslag skal Produktionsskoleforeningen (PSF), Produktionshøjskolernes Lærerforening (DPL) og Forstanderkredsen for produktionsskoler/produktionshøjskoler herved fremkomme med følgende bemærkninger:

Lovforslaget om ændring af lov om erhvervsgrunduddannelse m.v.

PSF skal indledningsvis bemærke, at man tidligere i år har udsendt en række anbefalinger til fornyelse af erhvervsgrunduddannelsen (EGU). Vi gjorde i den forbindelse opmærksom på, at der i den eksisterende EGU er en række grundlæggende rammer, der hindrer en større udbredelse af og forståelse for EGU'en. Det er derfor brug for en gennemgribende revision og opprioritering af EGU'en, så den kan blive et rationelt og målrettet bud til de unge, der har sværest ved at gennemføre en ungdomsuddannelse.

EGU'en bør ligestilles andre ungdomsuddannelser

Hvad angår lovdkastet, finder PSF det naturligvis positivt, at man nu søger at forpligte kommunerne på at igangsætte EGU. Det er imidlertid samtidig vores opfattelse, at denne forpligtelse ikke er tilstrækkeligt konkret udmøntet i lovforslaget, idet det fx ikke eksplicit i teksten fremgår, at kommunerne har pligt til at tilbyde EGU til alle i målgruppen.

Det er fortsat PSF's opfattelse, at EGU ligesom andre kompetencegivende ungdomsuddannelser bør finansieres fuldt ud af staten, hvilket vil sikre en ensartet udbredelse af egu, der dermed ikke vil afhænge af kommunale prioriteringer.

En sådan ligestilling med de øvrige kompetencegivende uddannelser vil samtidig øge accepten af EGU hos både elever og forældre, hvilket vi anser for nødvendigt, hvis EGU skal fungere som et fuldgyldigt uddannelses tilbud og dermed som et aktivt redskab i bestræbelserne for, at alle unge gennemfører en uddannelse.

EGU bør fortsat selvstændigt kunne igangsættes på produktionsskolerne
PSF skal endvidere beklage, at der med lovforslaget lægges op til en fratagelse af den mulighed, som produktionsskolerne siden 2003 har haft for selvstændigt at igangsætte EGU.

Da det med lovforslaget herefter alene bliver kommunerne, der kan tage initiativ til og herunder indgå aftaler med erhvervsskoler og produktionsskoler om at igangsætte EGU, og samtidig alene kommunerne, der skal stå for finansieringen, frygter PSF, at der ikke vil ske nogen nævneværdig udvikling i brugen og omfanget af EGU. Med fjernelsen af produktionsskolernes mulighed for selvstændigt at iværksætte EGU, kan man frygte et direkte fald i aktiviteten.

Med fjernelsen af produktionsskolernes adgang til selvstændigt at forestå EGU fjernes også de lovbestemte vejledningstilskud.

Efter den nuværende ordning er det efter vores erfaring af stor betydning, at produktionsskolen kan tage initiativ til en EGU uden at være afhængig af, hvilken kommune, den enkelte unge kommer fra. Produktionsskolen kan meddele kommunen - der som oftest ikke udbyder EGU - at skolen nu sætter en EGU i gang, at det ikke koster kommunen vejledningsressourcer, og at produktionsskolen har en plan, som bygger på skolens forarbejde og nærkendskab til den enkelte unge og de lokale virksomheder. Dermed behøver der ikke komme nye aktører ind i sagen.

Hertil kommer at det, i de tilfælde hvor den unge flytter kommune, fortsat vil være den samme vejleder, der følger op på sagen, når produktionsskolen har ansvaret, idet det bemærkes, at en elev i en kommunalt igangsat EGU, der flytter til en anden kommune, efter den nugældende ordning ikke har noget retskrav på at kunne fuldføre uddannelsen.

Med fjernelse af både produktionsskolernes initiativret og vejledningstilskuddet, der fremover vil bero på konkrete aftaler med den enkelte kommune, mister man efter vores opfattelse en væsentlig kvalitet og sammenhæng i det, der hidtil har kendetegnet indsatsen.

Bedre muligheder for praktik

Med hensyn til praktikpladsproblemet er den løsning, der foreslås i lovforslaget, først og fremmest en administrativ forenkling, som imidlertid

ikke løser det afgørende problem, nemlig at skaffe det *tilstrækkelige* antal praktikpladser med den praktisløn, som de unge skal aflønnes med.

PSF skal her gentage sin anbefaling af, at der for at motivere flere virksomheder til at tage egu-elever i lønnet praktik etableres mulighed for praktik med udbetaling af skoleydelse i fx op til 12 uger, ligesom det bør overvejes at yde direkte offentlige tilskud til oprettelse af flere praktikpladser, herunder oprettelse af flere offentlige praktikpladser.

PSF savner endvidere i det foreliggende lovforslag bestemmelser, der skaber nye fleksible rammer for tilpasning af uddannelsesforløbene til den enkelte unges behov.

Vi har tidligere anbefalet, at man indfører mulighed for at tilbyde den unge et introducerende forløb - en slags grundforløb til EGU, ligesom man kender grundforløb på erhvervsuddannelserne - hvor den enkelte kortvarigt kan snuse til arbejdsmarkedskulturen i en konkret virksomhed eller få et branchevejledende introduktionskursus inden uddannelsesplanen bliver etableret og branchevalget fastlagt.

En anden mulighed er at etablere EGU som en skolebaseret uddannelse med mulighed for virksomhedsforlagt undervisning på forskellige virksomheder.

PSF skal endelig bemærke, at det ikke er korrekt, når det i bemærkningerne anføres, at 1-årsbegrænsningen for EGU inkl. produktionsskoleophold, der er gået forud for EGU, bliver ophævet med lovforslaget. Når der tales om forløb, der er igangsat af kommunen, og som inkluderer produktionsskoleophold, har der heller ikke hidtil været nogen 1-års begrænsning. Den nævnte begrænsning er alene gældende for en EGU, der efter den nuværende lovgivning igangsættes af produktionsskolerne.

Lovforslaget om ændring af lov om produktionsskoler

Hensigten med dette lovforslag er en målretning af produktionsskolerne mod kompetencegivende uddannelser, idet det er hensigten, at der som hovedregel skal indgå meritgivende brobygning i form af såkaldte kombinationsforløb til disse uddannelser i produktionsskoleforløbet.

Krav til at samarbejdet bliver gensidigt forpligtende

PSF skal indledningsvis udtale, at vi grundlæggende er enige i sigtet om et udvidet samarbejde med de kompetencegivende erhvervsuddannelser, men vi ønsker samtidig at understrege, at der må være tale om et gensidigt forpligtende samarbejde, der har som mål, at alle unge får en ungdomsuddannelse.

Da det foreliggende lovforslag lægger op til indførelse af en ordning med meget faste rammer, er et af de første spørgsmål, der rejser sig, om erhvervsskolerne i det hele taget vil være indstillet på og gearet til at unge i individuelle forløb à 2-5 ugers eller gennemsnitlig 3 ugers varighed og samtidig bibringe disse kortvarige forløb et indhold, der er reelt meritgivende.

Det er velkendt, at erhvervsskolerne gerne vil modtage eleverne i hold af en vis størrelse, hvilket produktionsskolerne med udgangspunkt i deres forpligtelse til at tilrettelægge og gennemføre individuelle forløb normalt ikke vil være i stand til. Vi skal i denne forbindelse tillade os at erindre om, at holddannelser under opholdet på produktionsskolerne ikke er tilladt.

Kravet til erhvervsskolerne vil derfor som udgangspunkt være, at der fleksibelt skal kunne tilbydes én eller ganske få elever kombinationsforløb, der både er meritgivende og målrettede set i forhold til den enkelte produktionsskoleelevs ønsker og behov.

PSF må konstatere, at det ikke nogetsteds i lovforslaget fremgår, at der pålægges erhvervsskolerne nærmere krav eller forpligtelser i så henseende.

For mange unge vil et kombinationsforløb efter 3 måneders ophold på en produktionsskole ikke være realistisk

PSF skal dernæst bemærke, at forslaget om kombinationsforløb på minimum 2 uger og maksimum 5 uger efter vores opfattelse synes at bygge på den grundlæggende antagelse, at det efter 3 måneders produktionsskoleophold vil være muligt at lave en aftale med stort set alle elever om et kombinationsforløb af gennemsnitlig 3 ugers varighed og så i øvrigt som nævnt få en aftale om et forløb for den enkelte på en erhvervsskole, der reelt er meritgivende og meningsfyldt.

Efter PSF's opfattelse svarer denne antagelse ikke til den virkelighed, vi oplever på produktionsskolerne, idet vi ikke vurderer det realistisk at gennemføre kombinationsforløb i den skala, der synes at være sigtet med lovforslaget. For en række elever vil et kombinationsforløb allerede efter 3 måneder på produktionsskolen virke urealistisk og for nogle endog kontraproduktivt.

Én forklaring kan være, at de unge normalt er blevet målgruppevurderet af Ungdommens Uddannelsesvejledning kun 3 måneder tidligere, og at UU på dette tidspunkt har vurderet, at de ikke er i stand til umiddelbart at gennemføre en erhvervsuddannelse, og at de dermed heller ikke vil kunne profitere af de særlige grundforløb, der tilbydes på erhvervsskolerne.

Af andre årsager kan nævnes at en meget stor gruppe af de unge allerede har et eller flere afbrudte forløb på en ungdomsuddannelse bag sig, hvorfor det kræver tid at motivere dem for et nyt forløb. En del af de unge har også store

personlige og/eller sociale problemer, som skal overvindes, inden de kan profitere af et kombinationsforløb, hvilket ikke kan forventes at ske i løbet af 3 måneders ophold på en produktionsskole.

PSF er enig i, at det er en særdeles god idé at lave flest mulige kombinationsforløb for de elever, der er modne til det, men vi vurderer samtidig, at der ofte vil være behov for en længere periode på produktionsskolen, inden det vil være frugtbart og hensigtsmæssigt at sende en ung i kombinationsforløb.

Vi finder det derfor både vigtigt og nødvendigt, at der sker en opblødning af bestemmelsen, således at det bliver et krav til den opfølgende vejledning, der skal finde sted som minimum hver 3. måned under produktionsskoleforløbet som led i forløbsplanen, at der skal tages stilling til, om der i forløbet kan og skal indgå meritgivende kombinationsforløb, og at det i øvrigt skal fremgå af forløbsplanen, at der er taget stilling hertil.

Kombinationstaxameteret dækker ikke de faktiske udgifter

PSF finder det godt, at det kombinationsforløbstaxameter, der foreslås introduceret med forslaget, modsat det nuværende tillægstaxameter også vil kunne udbetales ved kombinationsforløb på andre erhvervsuddannelser end de tekniske.

Af de foreløbige oplysninger, vi hidtil har kunnet få, har vi fået det indtryk, at kombinationsforløbstaxameteret vil være forskelligt alt efter udgifterne på de pågældende erhvervsuddannelser. Ud af de sædvanlige taxametre tillagt kombinationsforløbstaxameteret er det med forslaget forudsat, at produktionsskolerne betaler den pågældende erhvervsuddannelse for de faktiske udgifter ved de unges deltagelse i de pågældende kombinationsforløb.

Samtidig hermed er det med lovbemærkningernes henvisning til rapporten fra Danmarks Evalueringsinstitut om sammenhænge mellem erhvervsskoler og produktionsskoler også forudsat, at produktionsskolerne går ind i et øget vejledningssamarbejde med erhvervsskolen omkring den unge i forbindelse med planlægningen, forberedelsen og gennemførelsen af kombinationsforløbene.

Der er imidlertid PSF's opfattelse, at kombinationsforløbstaxameterets størrelse ikke vil være tilstrækkeligt til at dække produktionsskolernes udgifter ved at sende unge i kombinationsforløb. Kravene til indsatsen vil tværtimod føre til øgede omkostninger for produktionsskolerne, idet det samtidig må erindres, at skolerne normalt ikke vil kunne tage nye elever ind på de pladser, som eleverne i kombinationsforløb efterlader på produktionsskolen.

PSF skal i øvrigt bemærke, at der også vil være elever, for hvem ét eller flere kombinationsforløb tilsammen vil strække sig over mere end 5 uger og skal derfor foreslå, at der også kan udbetales kombinationsforløbstaxameter til forløb, der varer mere end 5 uger.

Forslag til ændring af regler for udbetaling af skoleydelse

PSF skal endelig tillade sig at foreslå en teknisk ændring af bekendtgørelsen om statstilskud, hvad angår anvendelsen af den såkaldte tredjedelsregel. Det drejer sig om de situationer, hvor produktionsskolen ikke afholder undervisningsudgiften, men hvor produktionsskoleeleven indgår i tilskudsgrundlaget for den anden uddannelsesinstitution. Da produktionsskoleeleven i disse situationer ikke indgår i produktionsskolens årselevtal, udløses der ikke statstilskud til produktionsskolen, hvorfor eleven efter de gældende regler ikke kan modtage hverken skoleydelse eller SU.

PSF foreslår, at der nu skabes hjemmel til, at der også i disse situationer - under iagttagelse af de øvrige retningslinier for anvendelse af tredjedelsreglen - kan udbetales skoleydelse til den unge.

På vegne af
Produktionsskoleforeningen (PSF),
Produktionshøjskolernes Lærerforening (DPL) og
Forstanderkredsen for produktionsskoler/produktionshøjskoler

Anders Hess

Sekretariatsleder
Produktionsskoleforeningen